

Dziennik Białostocki

Redakcja i Administracja: Białystok, Rynek Kościuszki Nr. 1. Telefon Nr. 63.

PROWIZORJUM BUDŻETOWE, okrojone w drugim czytaniu o 58 milionów

przyjęła komisja Sejmu w brzmieniu rządowym

WARSZAWA, 25.6.

Komisja budżetowa przyjęła projekt budżetowe w brzmieniu rządowym. Nastąpiło to na posiedzeniu wieczornym podczas gdy posiedzenie przedpołudniowe, zakończone głosowaniem, miało

wynik nieco odmieniony. Mianowicie po ostatnich przemówieniach pp. Michałaka (NPR), Zdzichowskiego (ZLN), Harusiwicza (ZLN), Wasyńczuka (Ukr.), ministra Klarnera i referenta p. Kościalkowskiego, komisja przeszła do rozprawy szczegółowej. Zakończono się z nią rychło, bo na wniosek p. Dąbskiego (Str. chł.) i semy wydatków, przeznaczonych na 3 kwartał w kwocie 437.843.959 zł.

skreślono sumę 57.843.959 zł., zaś na wniosek pp. Rozmaryna (K. z.) i Wyrzykowskiego (Wyzw.) skreślono upoważnienie dla ministra skarbu do ustanowienia na cele równowagi budżetowej nadzwyczajnego cząstowego

dotądka do podatku w wysokości 10 proc. Za wnioskami pp. Dąbskiego, Rozmaryna i Wyrzykowskiego głosowały wszystkie kluby, prócz Piastowców, PPS, NPR i Klubu pracy.

W kilka chwil po zakończeniu posiedzenia zauważono się daleko spóźnione zapalenie wśród członków komisji i szer-

szych kół poselskich. Po bardzo krótkiej refleksji uznano, że nie godzi się odmawiać rządowi prowizorium i podatków w wysokości żądanej. O godz. 5 pp. wznowiono posiedzenie. Poseł Dąbski (Str. chł.), zgodnie z otrzymanym poleceniem, przedstawił plan, według którego miało dokonać skreślenia 58 milionów.

Uczynił to w ten sposób, że z statutu wojska skreślił 18 mil., z statutu policji 10 mil. itd. P. Rymar (ZLN) uznał, że skreślać na prawo i lewo bez uzasadnienia nie można i oświadczył, że klub jego nie będzie mógł utrzymać w 3 czytaniu zażętego poprzednio stanowiska.

W głosowaniu za prowizorium w brzmieniu rządowym prócz Piastowców, PPS, NPR i Kl. pracy opowiedzieli się tym razem także przedstawiciele Wyzwolenia, Chł. i Kola żyd. Przeciw głosowały: Chł. i Str. chł. ZLN wstrzymał się od głosowania.

Przeciw 10-proc. dodatkowi głosowały tylko K. z. i Chł., za dodatkami Piast, PPS, NPR i Wyzwolenie. Inne kluby wstrzymały się od głos.

Zauważać należy, że w porównaniu z rządem na wniosek p. Byrki pobór 10-proc. dodatku podatkowego ograniczone do 31 grudnia br. i wyłączone od tego podatek majątkowy, cła i daninę leśną.

Sejm przez całe miesiące zmieniać chce Konstytucję

Powódz wniosków reformatorskich

WARSZAWA, 25.6.

Rządowy projekt zmiany konstytucji wywołał powódz wniosków klubowych także materji dotyczących, ale znacznie szerszej zakresu.

Prócz projektu „Piasta”, który nieznacznie tylko powiększa liczbę postanowień konstytucji zmienić się mających, obszerne projekty zmian zgłosiła grupa Duba-

nowicza, Chrześcijańska Demokracja i Związek Ludowo-Narodowy. Gdyby Sejm miał istotnie podjąć tak daleko idącą rewizję konstytucji, potrzebowałby na to nie dni, lecz tygodni lub miesięcy. A na to niema czasu.

Zdaje się, że na referenta rządowego projektu zmiany konstytucji trzeba będzie wyznaczyć po sła Kościalkowskiego.

Fala strajkowa zalewa Pomorze

W Toruniu stanęły zakłady użyteczności publicznej
W Bydgoszczy 18 fabryk

TORUŃ, 25.6. — Tel. wł. — Zakłady użyteczności publicznej zawiesiły dziś pracę. Dla poparcia żądań robotników przylaczyli się do strajku urzędnicy elektryczni i gazownicy. Kolejarze, aby dworzec nie został bez światła, podjęli pracę w elektrowni.

Magistrat odmówił wszelkich pertraktacji ze strajkującymi i ogłosił, że poszukuje na ich miejsce nowych pracowników.

Próby urządzenia pochodzą de monstacyjnego zostały przez policję zlikwidowane.

BYDGOSZCZ, 25.6. — Tel. wł. — W zakładach przemysłowych okręgu bydgoskiego wybuchł strajk, który objął 18 fabryk z liczbą 2.000 strajkujących robotników. Tramwaje nadal nieczynne, mimo prób uruchomienia.

Pułk. Zaplatyński będzie wydalony z wojska

Orzeczenie oficera sądu honorowego

WARSZAWA, 25.6.

W głośnej sprawie Fuksa i tow. o nadużycia poborowe, za-

padł — jak wiadomo — w sądzie okręgowym wyrok uwięzienia pułkownika — lekarza Zaplatyńskiego.

Wyrok ten nie wyczerpał jednak sprawy odnośnie do osoby pułk. Zaplatyńskiego.

W myśl obowiązujących przepisów, sprawę pułk. Zaplatyńskiego rozpatrywał sąd honorowy dla oficerów sztabowych przy D. O. K. Warszawa.

Sąd doszedł do wniosku, że pułk. Zaplatyński winien być wykreślony z list oficerskich. Wyrokowi temu stanie się niebawem zadość.

**Kina krakowskie
zatrzymują
od 1-go lipca
nie godząc się na 60 proc.
podatek**

Z Krakowa donoszą: Magistrat odrzucił żądanie właścicieli kinoteatrow o obniżenie podatku gminnego od билетов z 60 na 30 proc. Wobec tego właściciele kin zamierzają zamknąć kinoteatry, od dnia 1 lipca.

Ferdinand Fressel wiceprezes Związku artystów scen polskich, artysta opery warszawski.

NA BYLE ODRUCH ROZSĄDKU na ul. Wilejskiej drży czarna giełda SPADA DOLAR

WARSZAWA, 25.6.

Na niespodziewaną wieść, że komisja budżetowa przyjęła prowizorium budżetowe, czarna giełda zareagowała zniżką dolara. Spadł on dzisiaj do 10.10, 10.12 bez odbiorów.

Jakieby wydatnie spadł, gdyby obecny zespół sejmowy nie przeszkadzał pracy Rządu i wreszcie zaprzestał niebezpiecznej, a szkodliwej zabawy w parlament.

Kosztowna zabawa w parlament Trzy głosowania zamiast jednego Pos. Maciej Rataj wybrany ponownie Marszałkiem

WARSZAWA, 25.6.

O godzinie 10 m. 25 p. wicemarszałek Daszyński zagał posiedzenie, poczem polecił sekretarzowi pos. Weinzieherowi odczytać tekst art. 8 regulaminu, dotyczący wyboru marszałka Sejmu. Sekretarze posłowie: Niedbalski i Weinzieher, rozpoczęli odbieranie głosów, składanych kartkami.

Głosowanie zamknięto o godz. 10 m. 30, a w 10 minut później sekretarze zgłosili marszałkowi protokół głosowania.

Oddano głosów 318; w tem 10 kartek najważniejszych, ważnych zatem 308 głosów. Absolutna większość — 155 głosów. Pos. Rataj otrzymał 148 głosów!

pos. Głabiński 123;
pos. Dąbski — 25;

pos. Taraszkiewicz — 4.
Rozstrzelonych głosów 4, w tem 2 oddano na posła Thugutta.

Zarządzone wobec tego wybór ściślejszy, w którym uczestniczą kolejno posłowie: Rataj, Głabiński, Dąbski, Taraszkiewicz i Thugutt.

O godz. 10 m. 45 rozpoczęło się drugie głosowanie.

Wypik drugiego głosowania okazał się następujący:

Oddano głosów 339, w tem ważnych 333. Absolutna większość — 167.

Pos. Rataj otrzymał 163 głosy;

pos. Głabiński — 128;
pos. Dąbski — 26;
pos. Taraszkiewicz — 10;
pos. Thugutt — 2.
P. wicemarszałek Daszyński

Pożyczka 6 milionów dolarów Uchwala komisja budżetowej Sejmu

WARSZAWA, 25.6.

Po załatwieniu prowizorium budżetowego, komisja budżetowa Sejmu wzięła pod obrady opracowany przez posła Byrke projekt ustawy, upoważniającej ministra skarbu do zaciągnięcia u spółki akcyjnej dla eksploatacji monopolu zapalczanego w Polsce, pożyczki w wysokości 6

milj. dolarów z 20-letnim okresem umorzenia, oprocentowanej na 7 od sta.

Umorzenie pożyczki skutecznym będzie w 40 półrocznych ratach jednakowych, przy czym ministrowi skarbu przysługują prawo przedterminowego skupu pożyczki.

Spółka otrzyma 40 sztuk obligacji skarbowych, odpowiadających sposobowi umorzenia.

Po dyskusji, w której p. Wyrzykowski (Wyzw.) z powołaniem się na sprawozdanie N. I. Kontroli zapowiedział wniosek o postawieniu b. ministra skarbu p. Władysława Grabskiego za uwarcie szkodliwej dla państwa umowy zapalczanej w stan oskarżenia, projekt ustawy przyjęto.

P. Gliwic w Rządzie

Ma zostać

wiceministrem skarbu

W kołach politycznych mówią, że na miejsce ustępującego podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu, p. Augusta Popławskiego, upatrzony jest b. minister przemysłu i handlu, p. Hipolit Gliwic.

Komisarz Gdańska w Warszawie

Audjencje
u min. Zaleskiego
i premiera Bartla

WARSZAWA, 25.6.

Wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku, p. van Hammel przybył dziś o g. 6.30 rano z Gdańska do Warszawy, aby złożyć wizytę w Rządzie polskiemu.

Gościa powitał na dworcu i mieniem Rządu polskiego kierownik referatu gdańskiego w M. S. Z., dr. Adam Benjś.

P. Van Hammel był w godzinach rannych przyjęty przez ministra Zaleskiego, a o godz. 12.30 przez premiera Bartla.

Spisek antymonarchiczny w Hiszpanji przygotowywało stronnictwo republikańskie

Donoszą z Madrytu o wykryciu przez policję kryminalną spisku przeciwko monarchji.

Spiskowcy należeli do stronnictwa republikańskiego - liberalnego. Pośród aresztowanych jest wielu posłów. Mówią, iż do spisku był zamieszany był minister wojny Aguilera.

GIEŁDA

WARSZAWA, 25.6.

Bank Polski płaci za dolar 9.96 — czarna giełda rzuca w popłochu waluty po 10.12 — 10.10 bez nabyciów.

PRYWATNE NOTOWANIA
POLIUMIOWE

Metale
Rubel złoty 5.40, Dolar złoty 10.12, Punt ang. złoty 49.00, Dolar srebrny 9.50, Rubel srebrny 3.30, Srebrny blon rosyjski 1.40.

Dewizy
Berlin 2.38, Belgia (za 100) 28.75, Francja (za 100) 405.00, Londyn (za 1) 49.40, Paryż (za 100) 28.75, Praga (za 100) 30.00, Szwajcaria (za 100) 196.00, Wiedeń (za 100) 142.00, Włochy (za 100) 16.35, Czerwoniec (za 1) 44.75.

Papiery lokacyjne
5 proc. pożyczka konwersyjna 32.00, 8 proc. Poz. zinta 155.00, 10 proc. poz. kolejowa 151.00, 6 proc. poz. dolarowa 68.50, 8 proc. L. Z. Ziem. dolar. 9.00, 4 i pół proc. L. Z. ziem. rb. przedw. 24.10, 6 proc. obligacje m. Warszawy 1915 — 16 r. 12.50, 4 i pół proc. L. Z. m. Warszawy 17.85, 5 proc. L. Z. m. Warszawy rb. przedw. 22.00.

Akcje
B. Polski 50.75, B. Dyskontowy 5.20, B. Handlowy 1.40, B. Zachodni 0.80, B. Zw. Sp. Zar. 4.00, Chodorów 3.40, Czerski 0.20, Gostynin 1.35, Warszawa, Cukier 1.52, Wecliel 38.25, Nobel 1.50, 1 i pół proc. 0.52, North'n 0.72, Ostrowiecko 3.35, Ruhn 0.32, Rudzki 0.40, Starachowice 0.82, Zieloniewski 9.25, Zawiercie 5.20, Zyrardów 7.20, Haberbusch 5.00, Spółka 0.81, Pustelnik 0.50.

Delegacja „Strzelca” w Estonji

Komendant główny „Samoobrony” estońskiej ptk. Roska i szef sztabu ptk. Wende witają na dworcu w Tallinie delegację polską z kpt. rezerwy Kobylńskim na czele.

Nowi pasterze na stolicach arcybiskupich Polski

RZYM, 25.6. Na konsistorzu tajnym Ojciec święty prekonizował biskupa Hlonda arcybiskupem metropolita gnieźnieńskiego — bisk. Jajbrzykowski — arcybiskupem metropolita wileńskiego, bisk. Łukom-

skiego — biskupem łomżyńskim i ks. Lisieckiego — biskupem śląskim. Następnie w obecności Ojca świętego kard. Bisletti nadał prokuratorom paljusze metropolitalne dla arcybiskupów Hlonda i Jajbrzykowskiego.

Wezwaniem do oszczędności

rozpoczął urzędowanie

francuski minister skarbu Callaux

PARYŻ, 25.6. Minister skarbu, Callaux, niezwłocznie po objęciu urzędowania, wystosował do wszystkich kolegów minister-

jalnych okólnik, w którym wzywał ich do stosowania jaknajwiększej oszczędności.

Kongres eucharystyczny zamknięto

pod Chicago

mszą wobec 750.000 wiernych

NOWY JORK, 25. 6. W Chicago zakończył wczoraj obrady kongres eucharystyczny.

Kongres zamknięto mszą uroczystą, odprawioną przez delegata papieskiego w Mundelain

pod Chicago wobec 750.000 wiernych. Po nabożeństwie odbyła się procesja, w której udział brało przeszło 2.000 księży.

Na krwawą Moskwę idzie dżuma

Na Uralu zmarło 100 ludzi

MOSKWA, 25.6. — Tel. wł. — W okolicach południowego Uralu zdarzył się wybuch dżumy. Wypadków śmiertelnych, na 140

Nadzieje lepszej przyszłości rozbudzone programem min. Klarnera

Dolary chowane dotychczas w skrzyniach wypłyną na rynek pieniężny

Głosy świetnych finansistów Z. Chrzanowskiego i St. Wieniawskiego

WARSZAWA, 25.6. Expose ministra Klarnera ożywiło ogół nowymi nadziejami lepszej przyszłości. Rozprawia się dziś o planach p. ministra wszędzie: i w mieszkaniu robotnika, i na giełdzie, w banku i urzędzie.

Co mówią o naprawie skarbu, planowanej przez min. Klarnera najwybitniejsi ekonomiści - skarbowcy?

Postulujemy!

P. Antoni Wieniawski, prezes Banku Handlowego, mówi:

— Z zadowoleniem trzeba powitać uwzględnienie w expose interesów naszego rolnictwa. Przez 7 lat dla tej gałęzi naszej produkcji nie nie zrobiono.

A skutki mamy dziś: straty w rolnictwie wyrządzone przez ostanie ulęwy są dlatego tak duże, że przez 7 lat żadnych robót oszczędzających nie przedsięwzięto.

Bardzo słuszną jest zapowiedź wanie przyjmowania wkładów do latowych.

Ożywi to bardzo znacznie nasz rynek, cierpiący na dotkliwy brak środków obiegowych. Ilość pieniądza, tego tak rzadkiego dziś towaru, zwiększy się o kilkadziesiąt milionów dolarów, leżących dotychczas w ukryciu i bez pożytku.

P. Zygmunt Chrzanowski, prezes Syndykatu rolniczego, udziela nam następującego komentarza:

— Plan p. ministra wydobycia ukrytych walut obcych jako procentowanych wkładów dolarowych od obywateli, przyniesie niechybnie świetne wyniki.

A będzie z czego czerpać, bo uważam, że cyfra 25 milionów obcych walut narazie ukrytych w kraju, jest w rzeczywistości co najmniej dwa razy większa.

Zatem waluty wysokoprocennej w kraju dość. Można by tylko mieć pewne wątpliwości, czy Bank Gospodarstwa Krajowego, jako wyłączny przyjmujący wkłady dolarowe sprosta zadaniu.

Uważam, że potrzeba fu większej decentralizacji, że powinny stać do roboty również instytucje gęsto po kraju rozczłonkowane (np. Bank Polski lub P.K.O.).

Strzelcy polscy w gościnie „Samoobrony estońskiej” na zawodach wojskowo - sportowych

WARSZAWA, 25.6. Wczoraj powróciła do Warszawy delegacja Związku Strzeleckiego w osobach kpt. rez. Koźłowski, red. Czapka i por. Brzwicki, która brała udział w święcie „Samoobrony” estońskiej — organizacji przysposobienia wojskowego, odpowiadającej polskiemu „Strzelcowi”.

Delegacja w drodze do Tallina zatrzymała się jeden dzień w Rydze, gdzie połączyła się z delegacją polską „Strazy Narodowej” lotewskiej i z nią udała się następnego dnia do stolicy Estonii.

Od granicy estońskiej delegacja przyjmowana była z wyszukaną gościnnością. Na dworcu w Tallinie witali ją: komendant główny pułk. Koska, szef sztabu ppłk. Wende, oraz komendanci poszczególnych pułków „Samoobrony”.

Przed dworcem oczekiwały liczne delegacje całej Estonii, oraz tłumnie zebrana publiczność.

Uroczystości trwały dwa dni i obejmowały zawody wojsko-

Zmiana wojewodów po reorganizacji Min. S. Wewn.

Zmiany personalne na stanowiskach wojewodów, które w zasadzie już zostały zdecydowane, będą przeprowadzone prawdopodobnie dopiero po zatwierdzeniu reorganizacji min. spraw wewn. przez Radę ministrów.

Węgiel polski dla Sowietów PODRÓŻOWAĆ MUSI przez Niemcy, bo Gdańsk i Gdynia są przepełnione

Port gdański — jak się okazuje — nie jest przygotowany do przyjęcia całego polskiego eksportu.

Nasz handel zagraniczny musi więc szukać innych dróg komunikacyjnych, zwłaszcza dla większych transportów, które mają być dostarczane w tempie szybkim.

Konkretny przykład mamy do zanotowania w związku z bliską realizacją umowy o dostawie 700.000 ton węgla górnośląskiego Sowietom.

Przy omawianiu sprawy transportu tego węgla okazało się, że port gdański nie może się podjąć terminowego przeładowania węgla, który ma być dostarczany Sowietom w ilościach ponad 100.000 ton miesięcznie.

Transporty te będą więc skierowane na Szczecin, o ile koleje niemieckie zgodzą się zastosować zniżkową taryfę kolejową na przestrzeni od granicy polskiej do portu szczecińskiego.

Ominiećle Gdańska przy tak poważnych ładunkach będzie niewątpliwie stratą dla Polski, której przypada połowa zysków,

Nie można wlezać się u ministrów w sprawy osobistych

WARSZAWA, 25.6. Minister spraw wewn. wystosował do wszystkich wojewodów okólnik, że przyjmować będzie tylko tych urzędników władz niższych instancji, którzy sam zawezwiał, lub też delegowanych przez wojewodów. Natomiast urzędników, przybywających do Warszawy w swoich sprawach osobistych, przyjmować nie będzie.

Trudności transportowe przy przewozie węgla

Porty nasze nie mogą wydatnie nadążyć za nadchodzącymi statkami. Mimo natężenia wszystkich sił, odczuwać się daje brak urządzeń technicznych. Kolej dowozi wystarczającą ilość węgla, statki jednak drogi by przy-

ŚREDNIE ZBIORY W POLSCE przewiduje urząd statystyczny

Główny urząd statystyczny opublikował ciekawe dane o stanie zasiewów w Polsce.

Z zebranych informacji wynika, że ogólny stan zasiewów przedstawia się następująco: średnio i pozwala spodziewać się średnie go urodzaju.

Podczas zimy uległo zniszczeniu 3,1 proc. żyta i 2 proc. pszenicy. Deszcze w maju i czerwcu poczyniły pewne szkody.

Ogółem mamy w bieżącym roku gospodarczym 1042 tys. hektarów, obslanych oziłą psze-

nicą, z czego na województwa lubelskie i lwowskie wypada po 143 tys. hektarów, na województwo tarnopolskie 123 tys. hektarów, warszawskie — 112 tys. hektarów.

Ogólna przestrzeń żyta wynosi 4822,4 tys. hektarów, przy czym na pierwszym miejscu stoi województwo poznańskie — (1601,1 tys. ha), następnie warszawskie (573,9 tys. ha), łódzkie (419,4 tys. ha) i lubelskie (418,9 tys. ha).

Na bite drogi wkroczyły rokowania polsko - niemieckie

Wzajemne ustępstwa w dziedzinie osiedlenia się i eksportu produktów rolniczych

WARSZAWA, 25.6. O obecnym stadium rokowań o układ handlowy polsko-niemiecki dowiadujemy się z dobrego źródła następujących szczegółów:

Przed kilkoma dniami obie delegacje zakończyły wspólne czytanie projektu taryfy celnej. W ważniejszych punktach doszło do porozumienia między Polską a Niemcami, co do wzajemnych ustępstw celnych.

Obecnie mają być rozpatrywane sprawy osiedlenia się osób prawnych i fizycznych.

Rząd polski, który jest skłonny

do liberalnego traktowania sprawy osiedlenia się Niemców, stoi na stanowisku, że strona przeciwna powinna uwzględnić nasze postulaty w sprawie umowy weterynaryjnej. Umowa ta ma otworzyć rolnictwu polskiemu rynek zbytu dla polskich produktów mięsnych i bydła.

W związku z obecnym stadium rokowań polsko-niemieckich, wyjechał wczoraj do Berlina z ramienia M. S. Z. dr. Juliusz Traher, który zawiązał delegację polską w Berlinie nowo wskazówki naszego rządu.

Reorganizacja M. S. Wojsk.

„Mały sztab generalny” i departament broni głównych

WARSZAWA, 25.6. Drugi wiceminister spraw wojskowych gen. Burgliardt — Bukacki zaczął w tych dniach urzędować w gmachu M. S. Wojsk przy ul. Nowowiejskiej, zajmując budynek od ul. Marszałkowskiej 26. Tam też skoncentrowane będą po reorganizacji podlegające II wiceministrowi trzy departamenty broni głównych, tj. piechoty, kawalerji i artylerji. Z departamentów tych wydzielone będą pewne części, które, jak np. uzbrojenie, odejdą do innej grupy departamentów, zajmujących się zaopatrzeniem armii.

Jednocześnie wydzielony zostanie ze sztabu generalnego tak zwany „mały sztab”, złożony z wydziału organizacyjnego od-

działu I sztabu gen. i cały oddział III sztabu gen., zajmujący się wyszkoleniem, regulaminami, tudzież oświatą i kulturą.

„Mały sztab” przenosi się do gmachu M. S. Wojsk. na Nowowiejskiej, jako organ pracy p. ministra, względnie II wiceministra.

Ze źródeł wiarogodnych dowiadujemy się, że niezgodne są z prawdą pogłoski o jakichś nowych redukcjach personalnych w M. S. Wojsk., które miałyby być przeprowadzone w sposób masowy. Źródłem tych plotek jest prawdopodobnie chęć stania paniki w sferach wojskowych, które narazcie wolne od niepokojów powinny móc swobodnie oddać się pracy zawodowej bez obawy o swój los.

Oko i ucho mocarstw na Górnym Śląsku

PAN CALONDER przybywa w odwiedziny do Warszawy

W najbliższych dniach przybędzie do Warszawy celem złożenia wizyty rządowi polskiemu przez komisję niemiecką polsko-niemieckiej na Górnym Śląsku, p. Calonder.

Towarzyszyć mu będą w tej podróży do Warszawy polscy członkowie komisji, pp.: Wolny i Grabianowski, oraz przedstawiciel państwa polskiego w komisji, generalny konsul w Bydgoszczy, dr. Szczepański.

Przez Calonder zetknie się w Warszawie z przedstawicielem polskiego świata politycznego i będzie przyjęty przez min. Zaleskiego, oraz min. Młodziańskiego.

Zmiany w prezydium Rady ministrów

Nowy szef Biura Prasowego — p. Grzybowski

Szefostwo biura prasowego Rady ministrów objął wczoraj p. Grzybowski.

Biuro prasowe zostanie zreorganizowane i rozszerzone w ten sposób, że nastąpi podział na trzy działy: polityczny, gospo-

Związki urzędnicze 5 województw złożyły hołd Prezydentowi Rzplitej Premjerowi Bartłowi złożyły postulaty ekonomiczne

WARSZAWA, 25.6. Do premiera Bartla przybyli wczoraj przedstawiciele wojewódzkich związków urzędniczych. Reprezentowane były: Kraków (dr. Krajewski), Lwów (Inz. Blum), Tarnopol (prof. Tu-recki), Stanisławów (radca Kochanowski), Katowice (p. Galdic).

Delegacje reprezentująca Małopolskę i Górny Śląsk prowadzi pos. Mianowski.

Premjer Bartel wysłuchał postulatów ekonomicznych związków urzędniczych.

Postulaty poruszają: wyrównanie krzywd emerytom, sprawę pokrzywdzenia urzędników administracyjnych (starostów),

stabilizację awansu itd. Premier oświadczył, że teraz będą przywrócone pobory grudniowe.

Następnie delegacja udała się do Prezydenta Rzplitej, któremu Inz. Blum złożył hołd w imieniu związków i podkreślił, że reprezentują one 110 tysięcy zorganizowanych urzędników. Pan Prezydent podziękował delegacji i w serdecznych słowach wyraził nadzieje, że nawiązany kontakt między głową Państwa a ogółem urzędników będzie utrzymany. Inz. Blum apelował jeszcze do Pana Prezydenta o zainteresowanie się dola inteligencji pracującej, na co Pan Prezydent odpowiedział, że postuluje jej sam najlepiej rozumie.

SKŁADAC oszczędności W KASACH PAŃSTWOWYCH

Minister skarbu zapowiedział z trybuny sejmowej jaknajwyższe wprowadzenie zabezpieczenia wkładów oszczędnościowych wedle zasady złote w złote.

Domagaliśmy się tego oddawna na tym miejscu, pewni, iż postulat najszerzych warstw społeczeństwa, reprezentujących własne oszczędności będzie przedej czy później wykonany, przyczyniając się do ruczenia na rynek pieniężny bardzo poważnych sum, bezprodukcyjnie chowanych po chatach włościańskich, domach miejskich, warsztatach pracy itd.

O możliwościach rozwoju w tej mierze świadczą następujące cyfry: przed wojną stan wkładów w instytucjach kredytowych i oszczędnościowych Polski (była Kongresówka, Ziemia Wschodnie, Dzielnica Pruska i Górny Śląsk, Małopolska i Śląsk Cieszyński) wynosił imponująca cyfra 3 miljardy 118 milionów złotych.

Po wojnie stan wkładów wynosił w dniu 30 czerwca 1925 r. zaledwie 481 milj. zł. w dniu 31 grudnia 424 milj. zł. Obecny stan jest jeszcze niższy. Zabezpieczenie wkładów państwowych instytucji finansowych: P. K. O., Bank rolny i gosp. kraj.

Uważamy za niezbędne rozciągnięcie zabezpieczenia wkładów oszczędnościowych na samorządowe i spółdzielcze instytucje i kasy oszczędnościowe.

Jest to jedyna droga odzyskania zaufania, tej najtrwalszej podstawy kapitalizacji kredytu i rozwoju gospodarczego Polski.

W sprawie tej — jak się dowiadujemy — zrzeszenia nauczycielskie wszczęły akcję w ministerstwie oświaty.

WICEMINISTER POPLAWSKI zrezygnował

WARSZAWA, 25.6. Wczoraj wiceminister skarbu, p. August Popławski, zgłosił na ręce ministra skarbu inż. Klarnera rezygnację z zajmowanego stanowiska.

Bank Polski nie wie, że Staszic umarł

Wzywa wielkiego społecznika w setną rocznicę zgonu do zapłacenia wekslu na 500 złotych

WARSZAWA, 25.6. Zdawałoby się, że w Polsce nie ma dziś człowieka, któremu było by obce imię Stanisława Staszica i któryby nie słyszał o niepospolitych zasługach tego wielkiego społecznika.

Tymczasem zarząd korespondencyjnych kursów rolniczych im. Stanisława Staszica (Warszawa, Nowy Świat 22) otrzymał w tych dniach z Banku Polskiego kartę, w której Bank Polski prosi p. Stanisława Staszica o wniesie-

nie do kasy Banku Polskiego należności za weksel kursów wspomnianych.

Uważając rzecz taką za niewykonalną, zarząd kursów wspomnianą kartę odesłał do Banku z powrotem z prośbą o pouczenie odpowiedniego urzędnika, że Stanisław Staszic urodzony w r. 1755, zmarł 20 stycznia 1826 r. jest pochowany na Bielanach i że w roku bieżącym Polska obchodzi właśnie 100 rocznicę zgonu tego wielkiego człowieka.

Rokowania polsko - gdańskie zakończyły się pomyślnie

Podpisano dwie dalsze umowy

GDAŃSK 24.6. Po sześciu dniach obrad zakończyły się rokowania polsko - gdańskie w sprawach celnych i handlu zarranicznego.

Przewodniczący delegacji polskiej prezes Rasieński i przewo-

dniczący delegacji gdańskiej sen. Volkman podpisali wczoraj dwie dalsze umowy, w których jedna dotyczy obowiązku stemplowania podań w sprawach celnych, druga uiszczania opłat manipulacyjnych

Propaganda sowiecka za pomocą filmu

Gdańskie kina na usługach tej propagandy

Z Gdańska telefonują: W jednym z tutejszych kinematografów wyświetlany jest film pod nazwą „Krajoznik Paliomkin”, wykonany przez sowiecką komisariat propagandowy przy udziale całej floty.

W Niemczech film ten z powodu propagandowego charakteru został z początku zakazany, później jednak wyświetlaniu jego nie stawiano przeszkód.

Komunistki gdańskie rozrzuciły ulotki z wezwaniem do popierania tego filmu.

Oticerowie polscy wśród Indian

OŚM MIESIĘCY W PODRÓŻY po Ameryce Południowej

Rozmowa z kpt. Fularskim i por. Lapeckim

WARSZAWA, 25.6.

Na Wiejskiej pod 1-ym w swym skromnym, kawalerskim mieszkaniu rozłożył por. Lapecki mapy z ostatniej wyprawy na drugą półkulę, dokonanej z kpt. Fularskim.

Jest wśród tych zbiorów i gruba, jak podeszew, skóra boa duszela i kolekcja wypalonych z krolkami indyjskimi fajek pokonanych i młody krokodyl z rzeki Paragwaju, patrzący ciekawie na sąsiadki gmachi Setinu.

Obaj podróżnicy opowiadają nam najpierw, jak powstała sama myśl podróży:

— Chcieliśmy poznać gruntownie Amerykę południową, znaną nam częściowo z czasów, gdy parę lat temu organ zowaliśmy tam „Szczeka” wśród polskich kolonistów. Ciekawili nas też warunki dalszej kolonizacji.

Abi plan urzeczywistnić, wzięliśmy roczne urlopy z armji. Bardzo szczerze oszczędności miały nam posłużyć do sfinansowania podróży. Zresztą dowiedzieliśmy, że można podróżować o wiele taniej, niż to wykazują prospekty biur okretowych, agencji i t. d.

Osmomiesięczna włóczęga po stepach i „silwasach” Paragwaju, po Argentynie, Boliwji i Paragwaju kosztowała każdego z nas nie pełnia 600 dolarów.

Pierwszym etapem podróży był Paragwaj. O cywilizowanych ośrodkach tego kraju nie wiele

ciekawego można powiedzieć: suwerenny rząd, spokojni, flegmatyczni mieszkańcy, młodziutowa armja z 2500 szeregowców i masą oficerów, ze sztabem złożonym z kilku cesarsko - niemieckich i carsko - rosyjskich generałów.

Ostatnio przybyła do Paragwaju wojskowa misja francuska, która ma oczyścić wojsko z wpływów niemieckich.

W handlu tamtejszym wyjątkowo niemiecka tandeta; nawet powszechnie używana „Si-s” (woda sodowa) przychodzi z Hamburga.

Niezapomnianych emocji i przeżyć dostarczają natomiast olbrzymie, dzikie przestrzenie dziewiczych lasów t. zw. „silwasy”, zamieszkałe przez tubylców.

W te „silwasy” daliśmy „nura” na 6 tygodni, docierając do stolic kacyków.

Najmilszą była tydzień trwająca wiza u władcy plemienia Caingua, p. Akino.

Suwerena tego obdarzył swego czasu rząd Paragwaju rangą tytularnego majora, zaliczając do dekretu nominacyjnego i kompletny mundur wojskowy dla Akino oraz 12 czapek dla jego armji.

W chwili naszej wizyty gwąrdja miała jeszcze czapki w znośnym stanie, ale monarsze pozostała już tylko bluza z otrzymanego uniformu; ze spodni nie było już śladu.

I wtedy dyplomatycznie zobowiązaliśmy sobie Akinę raz na zawsze; podarowaliśmy mu jeden egzemplarz z zapasu naszej bielizny. Natychmiast, wobec zgromadzonych wojowników osłonił łódzkim płóciennym swoje gołe nogi.

Od tego zaczęła się przyjaźń. Potem kilka tygodni spędziliśmy wśród jego poddanych, zamieszkujących wschodni Paragwaj, bardzo spokojnych, życzliwych Europejczykom, żyjących z myślistwa i rybołówstwa.

Wreszcie przerzuciliśmy się na zachód między plemiona bardzo dzikie, nienawidzące białych. Ate i do nich trafiliśmy, dzięki pośrednictwu pewnego Węgra, który miał u nich wyjątkowy szacunek. Od lat dostarczają temu naturalistom skór i zwierząt zamian za wódkę i proch. Pod opieką „Starego Netopera” czuliśmy się bezpieczni.

ODZYSKANY POMNIK

Posąg króla Jana III oczyszczony z pyłu lat

Warszawa ma tak niewiele pomników, że każdego strzec winna Przyklasańca też należy inicjatywie departamentu sztuki, dzięki któremu w tych dniach stolica otrzymała nowiuteńki piękny pomnik. Gdzie? Na moście Łazienkowskim przy Agricoli.

Stał tam pomnik króla Jana z końca 18 wieku, ani razu dotychczas nie odnawiany, pokryty grubą warstwą narosłego pyłu, zdeformowany i przez to uważany za mierną rzeźbę.

Dziś proszę go obejrzeć! Poprostu nowy, nie ten sam pomnik, bardzo szlachetnego złota.

Prace nad jego odnowieniem trwały długo. Prowadził je z ramienia dyrekcji zbiorów państwowych artysta - malarz Biernacki.

Gdy zdjęto z figury grubą powłokę brudu, okazało się, że wiele części trzeba podorać, tak są zniekształcone i uszkodzone.

Zrobiono przytem takie naprawy, że odkrycie, że uprząd konia Sobieskiego jest z brązu dobrze złoczonego. Nikt się tego dotychczas nie mógł nawet domyślić.

Odzyskany pomnik nabrał okazałości pięknego dzieła sztuki.

Antena radiowa na parasolce

Ulubiona artystka amerykańska Helena Gabay jest entuzjastką radja. Aby się z niem nie rozstać nawet na przechadzce, kazała sobie urządzić antenę na parasolce, dzięki czemu może każdej chwili słyszeć, co przynosią fale radiowe.

TRAGEDJA EMIGRANTKI POLSKIEJ

Bezdomna sierota schodzi na bezdroża i śmiertelnym strzałem w pierś apasza paryskiego

przekreśla życie na wolności

Skąd się wzięła na bruku paryskim Zos a Kasprzakówna, 19-letnia piękność z Polski, powiedziec mogą biura emigranckie, które werbują do pracy za granicami kraju.

Dość, że „belle Polonoise” slynęła w okolicach bulwaru Clichy z swej urody i szalonej brawury przed którą drżały rywalki i z powodu której niemal kłopotu miała policja paryska.

Zdarzyło się przed kilku dniami, iż biedna dziewczyna podszedł w brzydki sposób typowy apasz paryski, upoił ją do nieprzytomności i ogolił z pieniędzy.

Skoro wyrzeźwiała, postanowiła srogo ukarać nędznika. Znalazła go w jednej z nocnych knajp w towarzyskiej kompanji.

Nie namyślając się wiele, podszedła do apasza i zażądała zwrotu ukradzionych pieniędzy.

Zaśmiał się jej cynicznie w twarz i nazwał — podłą cudzoziemką.

Urażona w swej dumie dziewczyna wymierzyła mu policzek, który powitali oklaskami bywalcy nocnej knajpy.

W ręku apasza błysnął nóż. Nim jednak zdolał zrobić z niego użytek, padły dwa strzały i ośzust zwalił się martwy na ziemię.

Morderczynię zabrano na policję, gdzie zalewając się łzami, opowiedziała tragiczne dzieje swe go życia.

Przed 6 laty wyemigrowała wraz z rodzicami z Krakowa.

Ojciec i matka zmarli, została sama i poszła na złe drogi. Wir życia zaniósł ją do Paryża.

Oferze fragilnego spłotu wyrodników grozi długoletni pobyt w kolonji karnej kędyś na egzotynej wyspie.

ZŁOSLIWY KSIĘZYC I BIEGUN POŁNOČNY

lub meteory lodowe krążące w atmosferze oto przyczyna zimna i deszczów w czerwcu

Meteorologowie europejscy za stanowiąją się nad przyczyną ciągłych deszczów i zimna, jakże panują w całej środkowej Europie.

Zdaniem norweskiego astrofizyka, Svante Arrheniusa, powodem niepogód i burz są gwałtowne wyładowania się fal elektrycznych w atmosferze, spowodowane wpływem księżyca.

Natomiast meteorolog wiedeński, I. Horbiger, twórca hipotezy t. zw. lodowych meteorów, twierdzi, iż w obecnej dobie krąży w powietrznej przestrzeni olbrzymie masy lodowych ciał astralnych i wchłaniają w siebie ciepło słoneczne, oziębiając równocześnie atmosferę.

Najprawdopodobniej jednak brzmii twierdzenie, iż lodowe góry odrywając się od bieguna północnego spowodowały takie nieprzyjemne w czerwcu zimna i deszcze.

Wszyscy jednak astrofizycy i

meteorologowie twierdzą zgodnie, iż kończy się już okres zima i niebawem nastanie skwarne lato.

Naśladowca Landru

morderca siedmiu kobiet

WIENIEN, 23.6. W Transylwanji aresztowano niejakiego Johana Szwarzta, oskarżonego o usiłowanie zabójstwa własnej żony.

Badany przez policję zeznał, że zamordował swoje poprzednie trzy żony, oraz cztery konkubiny.

Sledztwo ustaliło, że wszystkie wymienione przez Szwarzta kobiety zmarły jakąś tajemniczą śmiercią.

Zarządzono ekshumację ciał domniemych ofiar celem dokonania autopsji.

PROF. OSSENDOWSKI W DRODZE

Na zdjęciu widzimy słynnego podróżnika prof. dr. Antoniego Ferdynanda Ossendowskiego, (pierwszy na lewo, z fajką w ustach) — od którego nasze piśmo otrzymało ostatnio szereg niezwykle interesujących informacji o ostatniej podróży w głąb Afryki środkowej.

Zdjęcia dokonano na statku podczas nocy księżycowej.

KARALUCHY - POSZUKIWACZE!

Jedwab z raków i chrząszczy

Hodowla robactwa

przyniesie może duże zyski

W instytucie chemicznym imienia cesarza Wilhelma w Berlinie udało się dwu trójczym uczonym pr. Hercogowi i dr Kunicke wynaleźć nowy sposób wytwarzania jedwabiu sztucznego.

Wyrabia się go z chityny, to jest z twardej substancji, pokrywającej ciała owadów i raków.

Substancję rozpuszcza się w odpowiednich płynach, które stanowią tajemnicę wynalazku i z masy tej przedzie się cienkie nitki, trwałością znacznie przewyższające jedwab, a nie ustępu-

jące im pod względem wyglądu. Najlepszy jedwab uzyskuje się ze skrzydeł majowych chrząszczy.

Wynalazek uczonych niemieckich znajduje rychło praktyczne zastosowanie albowiem zawiązała się spółka akcyjna, która ma przystąpić do wyrobu jedwabiu.

Wszystkie więc chrząszcze, karaluchy, szwabki, pluskwy stonogi stały się cennym materiałem handlowym i hodowla ich przyniesie może duże zyski.

Moda biegunowa na kapeluszu

Amundsen wprowadził obecnie modę — biegun. Moda dotarła już do wyseki — kapeluszy dańskiego.

Na zdjęciu widzimy pannę Marion Strasmick, słynną gwiazdę ekranów amerykańskich z pięknym reniferem na kapeluszu.

Mody letnie

Szykowny toczek flicowy.

CHIŃCZYCY W PARYŻU

W stolicy Francji wyrosła dzielnica wschodnia

W okolicy bulwaru św. Michała przy ulicy Sommerard osiedliło się w ostatnich czasach tylu studentów chińskich, iż dzielnicę można uważać za środowisko życia chińskiego w Paryżu.

Wśląd za studentami przybyli w te okolice łóci kupcy, restauratorzy i różni przedsiębiorcy tak, iż każdy Chińczyk może zaopatrzyć się w wszystkie niemal artykuły codziennej potrzeby u swych rodaków.

Przy ulicy Sommerard tętni życie prawdziwie wschodnie.

W małych kawiarenkach i jadłodajniach zbierają się obywatele państwa niebieskiego i przesiada niemal wyłącznie w swym własnym towarzystwie.

Tę harmonie wschodnią mającą kobiety.

człeczkom bowiem podobają się cytrynowi gentelmani, zawsze wytworni, dobrze ubrani i delikatni.

Chińczykom zaś przypadają do gustu Paryżanki.

Często więc zauważyć można ekipaże weselne, wiozące do merostwa białe-żółte parki obubieńczy.

Co prawda rozsądne mamy paryżanki przestrzegają córki przed tak nienownym małżeństwem, ale trudna perswazja, gdy wdał się w sprawę Amor.

Nad nowopowstałą dzielnicą chińską czuwa jednak oko policji.

Dobry jest bowiem egzotyzm nad Sekwaną, o ile nie łączy się z działalnością na szkodę republiki francuskiej

Miasteczko antenowe

Tak mniej więcej wygląda dzis na zachodzie dzielnice podmiejskie, gdzie każdy dom i mieszkanie zaopatrzone jest w radjo.

Zasłużyły naprawdę na nazwę dzielnicę antenowych.

